

Fonamentació

El teu compromís
millora el món

Campanya institucional
2019-2020

 Caritas

Presentació

La Campanya institucional de Càritas aborda el compromís com a eix vital de la seva forma de ser i estar en el món per anunciar la bona nova de Jesús en un temps en què el patiment i el dolor de milions d'éssers humans conviu amb la indiferència de tantes altres persones que van diluint el valor de la dignitat humana en l'auto-complaença, la comoditat, el liberalisme econòmic i la filosofia del "tot s'hi val per salvar-se a un mateix".

Aquest reflex pretén encarnar-se en totes les persones, i en concret busca encarnar-se en les que donen vida a això que és Càritas, l'Església, Poble de Déu que s'uneix en comunitat per millorar la vida dels més pobres i fer seves les paraules de Jesús a la sinagoga: "(el Senyor) m'ha enviat a portar la bona nova als pobres, a proclamar als captius la llibertat... a proclamar l'any de gràcia del Senyor" (Lc 4, 14-20).

Cal que cada dia actualitzem urgentment aquesta escolta activa de l'Esperit que es manifesta en tot el que ha estat creat per saber-nos i reconèixer-nos enviats a la quotidianitat del nostre món ferit i ser aquesta bona nova que anuncia Jesús. D'aquesta manera donarem un sentit autèntic al seguiment que fem com a deixebles i serem companys de camí dels que estan sols, dels que ploren, dels que són perseguits, dels que tenen fam i set de justícia. Així podrem rebre la benedicció d'anomenar-nos tots *benaurats*.

El camí recorregut

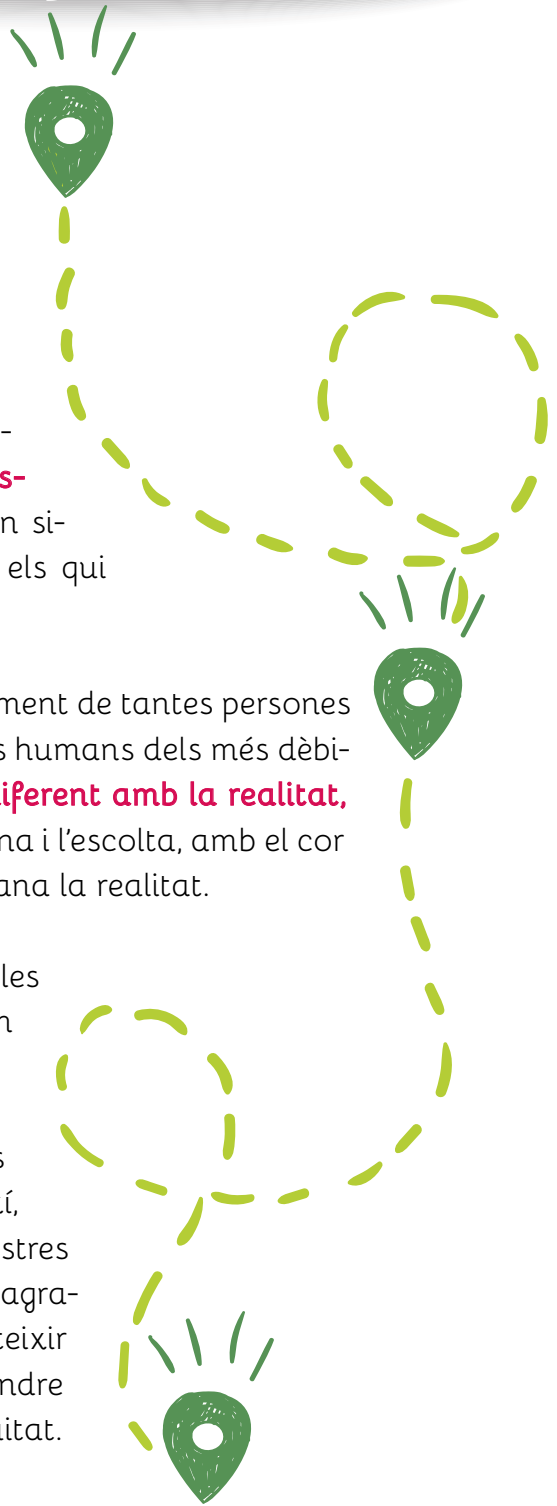
Durant el **primer any** de campanya, hem volgut **prendre consciència** del que significa i implica viure el compromís cristià, centrant-nos en la tasca de veure'ns i de veure-hi fora de nosaltres, per descobrir i despertar davant la realitat que ens envolta. Parlem de compromís com a forma de ser i estar en el món.

En el **segon any** de campanya, la invitació i el qüestionament s'han centrat a **deixar-nos tocar i transformar** per la realitat de les persones que viuen en situació de pobresa: l'experiència i la trobada amb els qui pateixen ens transforma.

En aquesta **tercera edició**, davant del dolor i el patiment de tantes persones que ens envolten i la continuada vulneració de drets humans dels més dèbils i desprotegits, volem convidar a una **interacció diferent amb la realitat, amb les persones i amb el món**, des de l'atenció plena i l'escolta, amb el cor obert per ser capaços de respondre al que ens demana la realitat.

Abans d'arribar a la riba de la vida de l'altre amb les nostres solucions, és important que abans escoltem el que passa en la seva vida i la seva història. Només així podrem assignar a cadascú el seu lloc, el seu espai, únic i personal, el que cadascun de nosaltres necessita i desitja per sentir-se ple de dignitat. Així, evitarem desembarcar les nostres habilitats i els nostres records a terres alienes, en vides de persones tan sagrades com les nostres, i començarem a construir i teixir camins de doble direcció en què tots puguem aprendre a ser servits i a servir, en relacions de justícia i d'equitat.

Com a agents de Càritas, com a comunitat cristiana, com a persones que se senten cridades a transformar el món **treballant per la justícia i anunciant la bona nova de Déu**, que estima i salva tota la humanitat, ens cal entrar en un nou diàleg social, més enllà de la nostra realitat individual i comunitària, de les nostres bones intencions i dels nostres projectes particulars, per curar i canviar les coses no només des de la nostra mirada, sinó també des d'un enfocament més global i compartit.

**Interaccionem
amb la realitat,
amb les persones
i amb el món
d'una manera
diferent**

Aquest diàleg ens permet entrar en una nova dinàmica de relació: la de l'acollida com a forma diferent de percebre l'altre que ens porta a afavorir la **trobada** més enllà de la seva realitat diferent, que moltes vegades vivim com una amenaça i no com una oportunitat.

Ens permet acostar-nos als altres d'una altra manera, sense pretensions, des de la proximitat del tu a tu que ens fa preguntar: "qui ets?, com et dius?". I només després d'escoltar, acollir, entendre i fer el que fa l'altre, només llavors, ens podrem preguntar junts **què podem fer per millorar el que genera dolor en aquest món nostre.**

Objectius

- 1) **Suscitar reflexió** sobre la manera com podem treure el cap a la realitat del món i de les persones. Descobrir si som capaços de percebre-ho amb els sentits, de tocar i acaronar les mirades de les persones diferents, dels qui no tenen els mateixos costums que nosaltres, ni les mateixes formes de ser i pensar. Poden ser companys de feina, companys de voluntariat o de classe, o poden formar part del grup d'amics o de la família, de vegades amb membres tan diversos i tan difícils d'entendre.
- 2) **Aprendre a commoure'ns** amb les vides de persones molt concretes: els pobres, els malalts, els ancians sols, els estrangers, les persones sense llar, els empresonats... (cfr. Mt 25, 31-40), per escurçar distàncies entre les seves vides i les nostres, per deixar de fer-les invisibles i permetre que la seva vivència ens qüestioni.
- 3) **Cuidar l'espiritualitat** que alimenta i impulsa el sentit del nostre compromís cristià. Déu ha sortit a trobar-nos molt abans que en siguem conscients. Déu ha sortit a trobar-nos per donar-se i fer-se vida en nosaltres.

La nostra proposta

Diem que volem millorar el món, fer-lo més habitable. Milers de persones, milions, veuen cada dia, a qualsevol racó del món i a través dels diferents canals de comunicació, escenes de dolor i patiment, de fam i de guerres, d'abusos i violacions de drets humans continuades i consentides, de desastres naturals provocats per la nostra cursa de fons a la recerca del desenvolupament dels pobles i la prosperitat de les nacions.

Tanmateix, enmig d'aquesta realitat que veiem de prop i de més lluny, malgrat la sensació de frustració i impotència que tenim davant la inabastable situació de pobresa i dolor que es reflecteix en tants rostres de persones de tants indrets, encara ens queda espai per somiar en un món millor, per preguntar-nos què podem fer i quins gestos concrets podem aportar, malgrat que de vegades tenim la sensació que el que fem no canvia gaire les coses.

Aquesta capacitat de somiar i anhelar alguna cosa diferent és universal a totes les persones d'aquest planeta, independentment de la seva ideologia, religió, hàbits de vida, costums, classe social o cultural o època de la història que els hagi tocat viure. L'anhel de dignitat, d'amor, de pau, de justícia, de quelcom millor, habita en el cor de tots els éssers humans, tant si ho sabem reconèixer com si no.

Aquest és el punt de partida des del qual ens hem de preguntar **com podem millorar el món avui**. Des de Càritas, responem que podem millorar el món quan "som do, som missió i som en comunitat".

1. Reconèixer el do que som

“Tot és do, tot és gràcia”. Ho afirma Ignasi de Loiola, així com un gran nombre d’homes i dones que, al llarg de la història, han sabut reconèixer la vida que es regala i es renova de generació en generació.

La vida és do que es manifesta en cadascun de nosaltres, éssers vius, únics, nous i irrepetibles, Déu mateix fluint des del principi dels temps i des del que seguim mantant a cada moment, recreant l’Amor que dinamitza l’obra de la Creació.

Tot és do: jo ho soc, i tu, també. Tots som objecte continu del do de Déu, però no som amos d’aquest do que gratuïtament se’ns vessa sobre la consciència. Sí que tenim la capacitat d’acollir-lo, recrear-lo i repartir-lo, i per això és fonamental “viure disponibles al do”.¹ En la mesura que el do arriba a nosaltres i el reconeixem, podem crear la disponibilitat per acollir-lo i compartir-lo. Així ens anem fent do per als altres.

És així com Déu va teixint una complicitat amb cada ésser humà. Enceta un nou diàleg en què, des del “do que ell és, ens va convertint en do rebut i en do entregat”. Déu es comunica amb cadascun de nosaltres en una “relació personal i immediata” (K. Ranher), o a través d’infnites mediacions, per trobar-se amb la veritat que som.

Quan prenem consciència d’aquesta veritat en nosaltres, podem entrar en comunió amb Déu i amb la resta de la humanitat. L’acollida del do que som es converteix en do que brota de la nostra autenticitat més profunda per donar-se en la trobada amb els altres.

L’exemple més clar de vivència del do amb aquesta consciència plena és Maria de Natzaret, una dona senzilla i sense estudis, una jove de poble potser sense gaire experiència en la vida. “Plena sou de gràcia”, plena del do i del favor de Déu. Una dona sense recursos però que sap i es reconeix regalada: “Faci’s en mi segons la teva paraula”. Aquest “faci’s en mi” ressona a través dels segles amb plena disponibilitat i obertura per acollir la vida en ella. “Faci’s, broti en mi la força de l’amor i jo retornaré amor”. El ser de Déu l’embolcalla abans de fer que en ella broti la nova vida. Maria se sap do, i el sentit de la seva vida, el seu projecte de felicitat, és fer-se do i acollida del Fill de Déu.

Però quina relació té tot això amb la nostra vocació de millorar el món, amb el nostre compromís de defensar els drets humans, amb l’acollida a les nostres par-

---

¹ Benjamín González Buelta. *Disponerse al don. Pasividades en el vértigo digital*. Sal Terrae, 2018.

ròquies, amb els projectes socials, amb el voluntariat, amb els milers de reunions, trobades i programacions que fem, amb el dolor del món?

Què hi tenen a veure aquestes paraules que podríem sentir lluny de les nostres ocupacions diàries, de la nostra ànsia d'immediatesa i resultats?

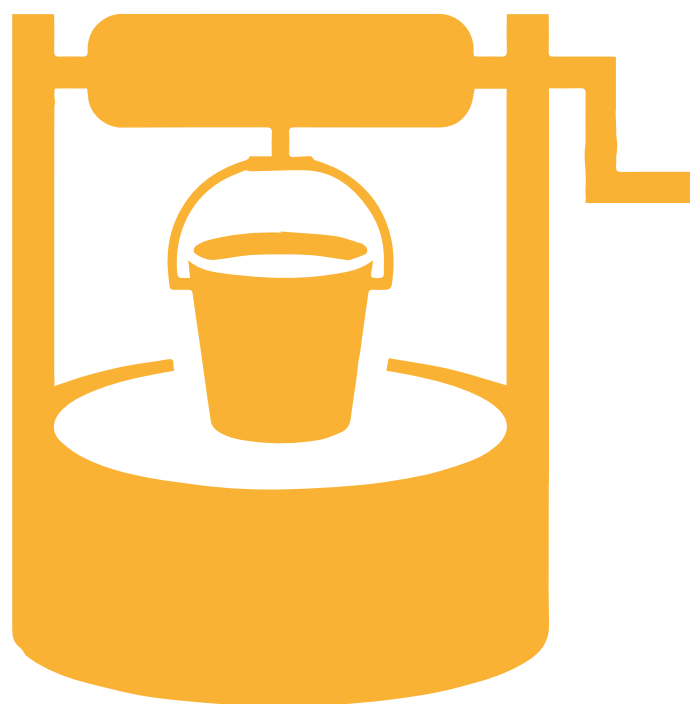
Ens fixarem en dues escenes de l'Evangelí en què Jesús es troba amb diverses persones amb les quals anirà dibuixant aquesta nova forma de trobada i diàleg. En aquestes escenes, es posa en funcionament la "dinàmica del do".

"Si sabessis quin és el do de Déu... ets tu qui li hauries demanat aigua" (Jn 4, 7-29)

Moltes vegades passem per la vida sense veure-hi ni saber, absorbits per les presses i la necessitat d'obtenir resultats i efectivitat. Vestits de seguretat i coneixement, la nostra autoritat reflecteix el control que tenim sobre el que diem i fem, i es converteix freqüentment en la nostra carta de presentació a l'hora de relacionar-nos. Els desencisos i les frustracions de la vida, que sembla que ens debilitin, ens encoratgen i ens erigeixen en amos i senyors de les situacions comunes que vivim. Això és així fins que, un dia, ens adonem que tenim set.

Una dona de Samaria va a buscar aigua a un pou. Allà hi ha un home assegut, sembla cansat. El pou és un lloc suggeridor, un indret on pot anar qualsevol, un punt de tràfec on es creuen coneguts i forasters, un lloc quotidià per a la trobada. Jesús comença la conversa demanant aigua a la dona estrangera. Aquesta, quan s'adona que és jueu, intenta esquivar-lo. Jesús no va amb embuts i li parla del do de Déu i d'aigua viva.

El que comença com una trobada fortuïta es converteix en una nova relació de la samaritana amb la vida.

L'acollida del do fa possible la trobada. Aquí és on Déu ens busca i ens necessita

Ella, que hauria pogut donar aigua a l'home asseगत, acaba demanant-li aigua a ell per curar la seva pròpia història. Sense saber-ho, al costat del pou, la samaritana es disposa al do, mostra la seva debilitat i necessitat, la seva set profunda, malgrat que ella és qui porta els recursos (un càntir) per donar aigua als altres.

Quantes vegades anem per la vida amb el càntir ple de tot el que creiem que pot fer bé als altres i, gairebé sense deixar espai per escoltar la seva necessitat, el servim amb generositat i probablement amb molt bona intenció?

L'acollida del do fa possible la trobada, inesperada i senzilla, en el dia a dia. Aquí és on Déu ens busca i ens necessita, es regala i ens convida. La samaritana és capaç de sortir de la seva zona de confort i protecció per exposar-se, per escoltar la veritat sobre si mateixa, i convertir-se en missatgera de bones notícies. Les paraules de Jesús són veritables i respectuoses, i la condueixen a aprofundir en el seu cor, reconciliant-la amb les seves pors. El diàleg, en ella, es converteix en gràcia i do que la mou per tornar al seu poble i cridar als quatre vents: "veniu i mireu!".

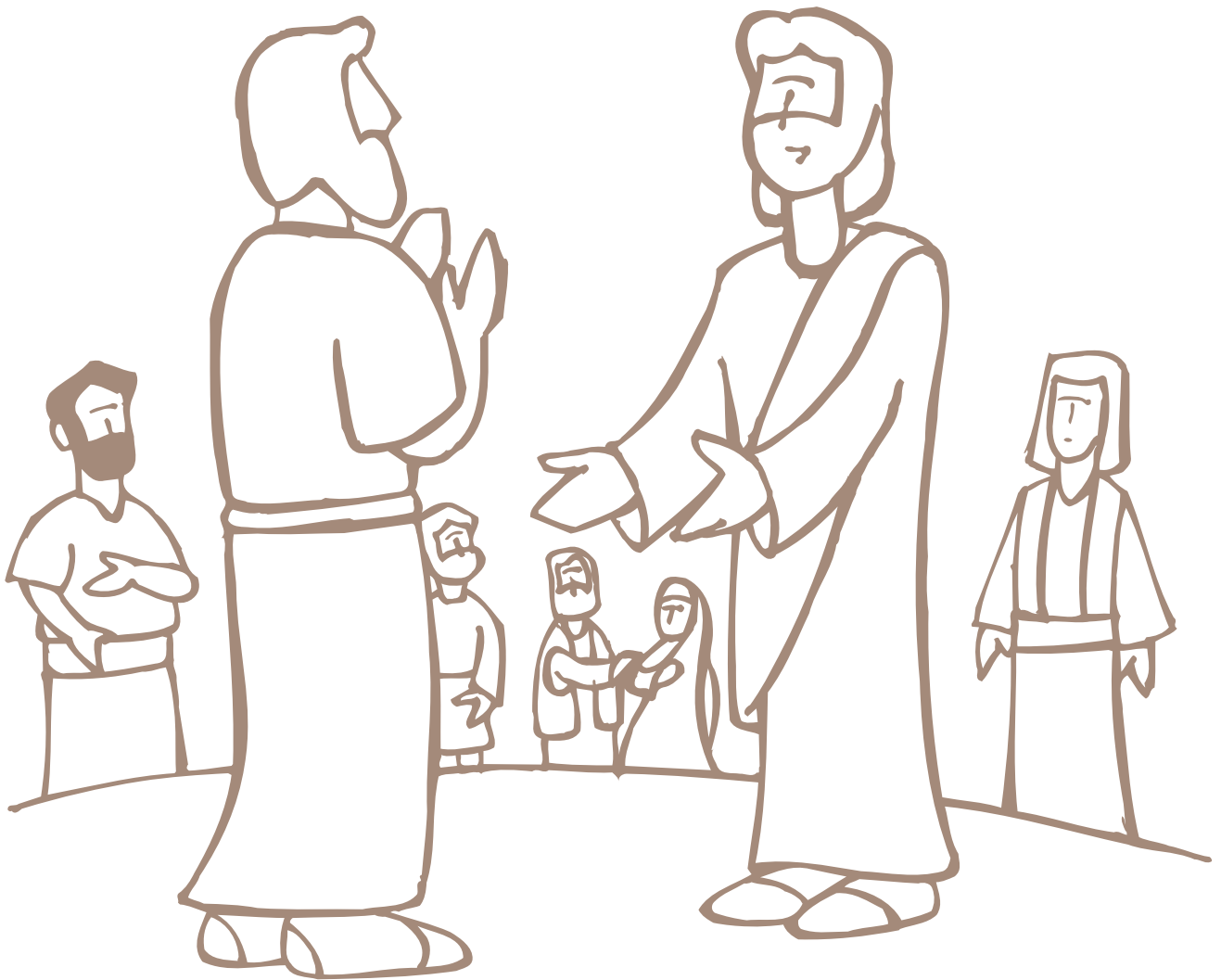
"Què vols que faci per tu? Fes que hi vegi" (Mc 10, 46-52)

Per poder estimar de manera concreta, abans ens cal comprendre que no som autosuficients i que necessitem disposar-nos per rebre. Si no som capaços de reconèixer el do que ens habita, de rebre'l amb gratuïtat i agraïment, què serem capaços de donar per millorar el món?

El cec Bartimeu ha passat bona part de la seva vida assegut al voral del camí. La vida se li ha anat desgranant davant dels ulls apagats. El bullici dels esdeveniments, de les rialles i dels plors de centenars de persones, cadascuna amb la seva història, li ha arribat a les orelles, al mateix temps que la pols dels seus peus li ha anat encomanant somnis i frustracions, recerques i buits.

La seva ceguera l'ha portat a ser invisible, un marginat més del seu temps. És fill de Timeu, encara li queda alguna cosa del seu nom, de la seva història, dels seus records. L'home cec ha sentit a parlar de "l'home dels miracles", un home que parla un llenguatge diferent. El cec, que no s'hi veu, s'ha fet expert en tota mena de sons. Fins i tot és capaç de sentir les paraules que mai s'arriben a pronunciar i es perden en els

silencis. Per això, des de lluny, pot sentir que arriba el Mestre. Sembla que faci molt de temps que l'espera quan el crida amb desesperació enmig de la multitud quan li passa pel costat. El seu crit estripat demanant compassió està ple d'esperança. El seu cor està disponible per al do, perquè la nova vida broti en ell d'alguna manera.

Jesús no pot passar de llarg, ans al contrari: s'atura i s'aboca completament sobre aquell home pobre i desnonat, a qui veu ple de possibilitats. "Rabuni, que hi vegi, que hi vegi de nou"... La seva insistència i la profunditat de la seva confiança han transformat la seva ceguera en do. "Ves, la teva fe t'ha salvat".

Les paraules de Jesús són decret, les pronuncia amb autoritat. Ja no ha d'esperar més. El voral del camí ja forma part de la seva història curada; ara és un home nou, un do per donar-se i desgastar-se entre la gent de la seva terra.

La mesura ètica d'un ésser humà no depèn del que sàpiga. Depèn de la seva capacitat de donar-se.

Allò central que som és donació. "Estem fets per al do",² diu Benet XVI. Només si reconeixem el do que som, podem respondre al pla que té Déu per a cadascú de nosaltres, que no és altre que ser feliços, estimant i deixant-nos estimar, i viure la vida que tenim amb plena consciència i ple sentit, des del ser. Qui aculli aquest do podrà fer les coses noves que anuncia Jesús.

Donem la vida als altres quan donem el que tenim, el que hem rebut com a gràcia, com a do; el que som.

La situació de pobresa i d'exclusió social que viuen tantes persones en la nostra societat i la resta del món ens interpel·la la consciència i el compromís. La lògica individualista i de mercat conviu amb la nostra manera de fer i d'estar en els diferents àmbits de la vida. Per això, cal que ampliem els paràmetres racionals per capbussar-nos en la lògica de la gratuïtat i del do.

"La mesura ètica d'un ésser humà no depèn del que sàpiga, del que faci, del temps que hagi viscut, de l'obra que hagi creat o dels diners que hagi acumulat o gastat al llarg de la vida. Depèn de la seva capacitat de donar-se. Ens hauríem d'acostumar a manejar aquesta mesura per avaluar la bondat d'un ésser humà, perquè el do es converteix en el paràmetre veritable...".³

Millorar el món, d'aquesta manera, es converteix en un repte per transformar la indiferència i la superficialitat imperants en gratuïtat i do. Per tot arreu hi ha senyals, projectes de vida que lluiten per brollar i conquerir la dignitat perduda. Milers de persones i grups humans avui són fidels a la veritat de la vida i a la lluita per un món possible i més just, i són testimoni que l'Esperit de Jesús viu enmig de nosaltres, recreant contínuament aquest do que som i que està cridat a despertar i a multiplicar-se.

Estem cridats a ser signe del do que som i que rebem per poder ser acollida social i ciutadana, per escurçar distàncies entre el que confessem i vivim i encarnar la trobada de Jesús amb les samaritanes i els bartimeus del món d'avui.

---

² Benet XVI, cfr. *Caritas in veritate*, n. 34

³ Francesc Torralba, *La lògica del don*, Khaç, p. 159.

2. Disposats a la missió

Som do i, per això, també som missió. “Jo soc una missió en aquesta terra, i per això soc en aquest món... Missió d’il·luminar, beneir, vivificar, aixecar, sanar, alliberar”.⁴ És l’expressió de la vocació, del sentit de la nostra presència en el món, un projecte per a la vida. Jesús ho va expressar amb altres paraules quan va desplegar el rotlle de les Escripures al principi de la seva missió a Natzaret:

L’Esperit del Senyor reposa sobre meu,
perquè ell m’ha ungit.
M’ha enviat
a portar la bona nova als pobres,
a proclamar als captius la llibertat
i als cecs el retorn de la llum,
a posar en llibertat els oprimits,
a proclamar
l’any de gràcia del Senyor.⁵

Aquí podríem concloure tota referència a la “missió”, perquè aquestes paraules en resumeixen tot el significat:

- ▶ el reconeixement en un mateix del do de l’Esperit;
- ▶ la invitació a l’anunci de la bona nova de salvació, a l’evangelització;
- ▶ el compromís expressat en l’acció d’alliberar i sanar els pobres i exclosos de la societat.

Tanmateix, la realitat de patiment que vivim en aquest món i la inquietud de millorar-lo ens porten a aprofundir en la recerca de pistes o claus que ens ajudin a concretar la manera com podem portar a terme aquesta missió avui. Com a cristians i cristianes, no volem transformar el món de qualsevol manera i a qualsevol preu. El que volem és transformar el món segons el somni de Déu, treballant per la justícia, construint la pau i teixint xarxes de solidaritat.

Això ens implica d’una manera diferent i nova. No es tracta de viure la missió des

⁴ Papa Francesc, *Evangelii gaudium*, n. 273.

⁵ Evangeli de Lluç 4, 18-19.

Aquest clam per la justícia ens mobilitza per protegir, servir, estimar i defensar la dignitat dels més vulnerables

d'un compromís més o menys voluntarista i reglat, sinó de donar resposta, amb la vida mateixa, a la invitació a ser do, i al dolor del món que ens reclama: "He vist l'opressió del meu poble a Egipte i he sentit com clama per culpa dels seus explotadors. Conec els seus sofriments".⁶

Aquest clam per la justícia és el que ens mobilitza per protegir, servir, estimar i defensar la dignitat dels més vulnerables. En això consisteix el gruix de la nostra missió avui.

En aquest intent de concretar-la una mica més, de traduir la feina per la justícia en un tarannà, en una espiritualitat quotidiana, el passatge del bon samarità⁷ desgrana una pedagogia per a la vida que ens porta a la trobada amb Déu a través del patiment i el dolor dels altres: "apreneu a fer el bé, busqueu la justícia, detureu l'opressor".⁸

Caminar amb una nova sensibilitat

El samarità caminava, el va veure de lluny i s'hi va acostar. El Regne de Déu brolla en la vida ordinària, enmig de les ocupacions del dia a dia, immersos en les obligacions. Però el Regne només es pot trobar caminant la vida d'una manera determinada. El que diferencia el samarità del sacerdot i del clergue és la seva mirada diferent, que canvia radicalment la manera de percebre la realitat. N'hi ha que passen de llarg, que són incapaços de veure'l. El samarità el veu i s'hi apropa.

L'home ferit és al costat del camí, és impossible no veure'l. Pràcticament està agnitzant, despullat, desposseït de tot. El seu dolor s'ha convertit en un murmuri llunyà que el samarità és capaç de percebre. I s'atura i s'hi acosta.

"Allò que existia des del principi, allò que hem sentit, que hem vist amb els nostres ulls, que hem contemplat, que hem tocat amb les nostres mans...".⁹ El samarità posa en joc tots els seus sentits. La vista i l'oïda són els sentits de la distància, perceben

⁶ Èxode 3, 7.

⁷ Lluc 10, 30-37.

⁸ Isaïes 1, 17.

⁹ 1 Joan 1, 1.

la realitat des de lluny. L'olfacte, el gust i el tacte són els sentits de la proximitat, del contacte físic. Entre uns sentits i els altres, el samarità experimenta una commoció interior. "El veié i se'n compadí". Els seus sentits han adoptat una actitud de sortida, disponibles per a la trobada que, de manera natural, l'impulsa a baixar del cavall i acostar-s'hi. Té una forma contemplativa de relacionar-se amb la realitat, des d'una espiritualitat que el convida a veure i mirar la realitat per congregar-la amb la seva pròpia existència.

En aquesta nova forma de disposar els sentits ens juguem la missió i el seguiment que fem avui de Jesús.

I jo, què no estic veient avui en la meua vida concreta? Què no estem veient avui en la nostra tasca de construir Església, de treballar per la justícia i defensar el dret i la dignitat?

Com ens podem convertir en "botigues de la trobada", espais per acollir, curar i eixamplar el cor de la ciutadania, dels polítics, dels mitjans de comunicació, de les nostres pròpies llars?

La revolució de la cura

Aquest (*La revolución de los cuidados*) és el títol d'un article escrit per la teòloga Pepa Torres que pot expressar molt bé una segona clau per repensar el nostre treball per la justícia.

Després d'apropar-se a l'home ferit, el samarità li cura les ferides, les hi neteja amb oli i vi i les hi embena. Deu trigar una estona, a fer això.

El samarità anava de viatge i ha de canviar de plans. Això el farà arribar tard i l'obligarà a replantejar la seva idea inicial. El seu projecte personal ha canviat. Cuidar l'home li absorbeix tota l'atenció. Els seus assumptes particulars i els seus compromisos deixen de tenir pes. Un desconegut, un home ferit, ha ocupat plenament el seu present. El dolor de la persona ferida i vulnerada és ara el centre de la seva vida.

Però el samarità no es limita a curar les ferides, a atendre la primera necessitat, sinó que va més enllà: té cura d'ell. Una espiritualitat que promou la justícia no només cura

Una
espiritualitat
que promou
la justícia no
només cura
ferides, sinó
que cuida
la persona

ferides, sinó que cuida la persona. La tasca caritativa i social travessa el cor del samarità i fa que la seva perspectiva i la seva missió canviïn.

Cuidar la gent té relació amb la possibilitat que les persones es redrecin, s'aixequin i reprenguin la seva vida i el seu camí. "T'ho mano, aixeca't, pren la llitera i ves-te'n a casa".¹⁰ Jesús convida a parar l'orella, a entendre el dolor del món i el propi, a assumir la realitat i a fer-se'n càrrec en el dia a dia, en la història personal de cadascú. Cuidar es converteix, així, en l'oportunitat perquè la gent recuperi la consciència de la seva dignitat i les seves capacitats.

Caritat i compassió no només es concreten en la cura del caminant malparat i ferit, sinó també en la reforma de la carretera que va de Jerusalem a Jericó perquè no es puguin repetir els furtcs.¹¹

La caritat assistencial i la política són necessàries i s'exigeixen mútuament. La caritat que ens porta a acompanyar, assistir i cuidar les necessitats immediates exigeix una caritat de llarg recorregut com, per exemple, treballar i defensar l'accés al dret a la salut per a tothom i poder ser atesos amb dignitat. Així obrirem camins a la justícia i posarem tendresa en la cura i l'atenció a les persones.

Com podem concretar la nostra tasca de curar i cuidar en la defensa de la dignitat de les persones més pobres, vulnerables i soles?

Treball en xarxa

"Cuida'l, i el que gastis de més t'ho tornaré quan tornis". Aquesta tasca de ser missió i de treballar per la justícia també té a veure amb convèncer els altres. El samarità no només s'implica en l'atenció i la cura de l'home ferit, sinó que involucra l'hostaler i els seus béns perquè l'atengui durant el temps que faci falta.

El samarità sap que el ferit està greu. No es curarà ni en uns dies ni en unes setmanes. És un procés que requerirà una atenció esmerçada durant força temps i necessitarà recursos que ara mateix no pot assumir.

Per això necessita el suport d'altres persones. Ell tot sol no ho pot abastar tot. Ha facilitat el primer suport, la primera ajuda, i el que fa és generar una petita xarxa, un petit model d'intervenció amb els recursos de l'hostaler i el seu entorn. Promou

---

¹⁰ Mc 2, 11.

¹¹ M. Luther King, La fuerza de amar, Aymá, Barcelona, 1973, p. 28.

un sistema, una xarxa capaç de transformar la realitat més enllà de les seves pròpies capacitats.

El samarità coneix a fons els seus dons i les seves habilitats, però també les seves limitacions. Posa a disposició el que té i activa la comunicació cristiana de béns perquè, entre tots, es pugui produir un canvi real en la vida de cadascú.

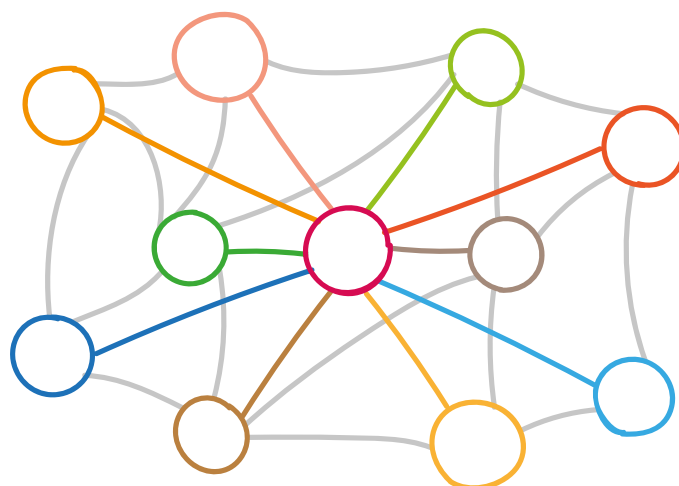
Aquesta forma de viure la missió, a més, no és temporal, sinó que és per sempre. El samarità tornarà, i així ho ha dit a l'hostaler. Li pagarà les despeses extres, però el temps i el cor de l'hostaler, la seva vida mateixa i la de tots els qui participen en el projecte, ho donarà gratuïtament, per compte propi, des de la seva llibertat.

Una vegada han vist, tocat i sentit, han entrat en una dinàmica que és per sempre.

Ja no es tracta de dedicar una estona, un temps de la vida per atendre els altres. És la vida sencera mateixa la que es va orientant i enfocant cap al projecte de vida de Déu per a tots.

L'experiència d'entrar en contacte amb el patiment de l'altre és una experiència vital que fa sortir el millor d'un mateix. El do que habita en cadascú, en tots nosaltres, en el samarità, l'hostaler i el seu petit entorn, brota de l'interior qüestionat per l'experiència de trobada fent de la missió quelcom extraordinari que va més enllà del que toca fer: es transforma en ser, en el do que cadascú de nosaltres és, i es converteix en espai privilegiat per a la trobada amb Jesús.

**Aquesta forma
de viure la
missió no
és temporal,
sinó que és
per sempre**

3. Convidats a crear comunitats d'esperança

Déu no ens demana únicament una relació exclusiva amb Ell, sinó que ens vol orquestrats amb els altres, de manera que totes les originalitats s'unifiquin en el mateix acte de crear un teixit multicolor, intercultural i interreligiós.¹²

El gran
desafiament
és romandre
i crear en les
fronteres el do
nou de Déu:
una humanitat
nova i més justa

Des del principi, Jesús desenvolupa la seva missió en comunitat, convoca una xarxa informal d'amics impactats per la seva persona i per la novetat de la seva proposta i els convida a acompanyar-lo.¹³

No és possible ser feliços sense assumir, segons la capacitat de cadascú, el dolor del món que trobem en nosaltres mateixos, en els éssers propers i també en els més vulnerables i exclosos. Avui en dia rebem una gran quantitat d'alternatives per distreure'ns i allunyar-nos del dolor propi i aliè. Són propostes per encapsular-lo i allunyar-lo de les nostres vides. Vivim amb aquesta temptació permanent, però la realitat de la vida és més forta i ens proposa aprendre a fluir amb el seu corrent per acollir-la i comprendre-la com un tot en què puguem integrar el dolor i transformar-lo amb amor.

La proximitat d'altres persones que busquen una felicitat que pot donar sentit i plenitud a la seva vida permet fer camí des d'una altra perspectiva. Compartir els

¹² B. G.B., *Disponerse al don*, p. 102.

¹³ Vegeu Joan 1, 35-42.

somnis i les dificultats, els dons i les limitacions, les fortalises i les debilitats, multiplica la capacitat de resposta que podem donar a la realitat que ens envolta i ens permet aprendre a viure des d'aquesta, assumint-la, acceptant-la, impulsant-nos a donar el millor que som i tenim.

"El gran desafiament és romandre i crear en les fronteres el do nou de Déu, que és el d'una humanitat nova i més justa",¹⁴ i això ho podem fer fent-nos forts en xarxa, creant i enfortint una xarxa de comunitats al voltant de Jesús que surten a trobar els pobres, els migrants, els empresonats, els que ploren i pateixen, per proclamar l'any de gràcia del Senyor.

Tot ens convida a ser esperança, a fer créixer nous brots de vida per tot arreu. L'esperança es fa real i tangible quan hi ha transformació personal i comunitària.

"Sortim, sortim a oferir a tothom la vida de Jesucrist... Prefereixo una Església accidentada, ferida i tacada per sortir al carrer que una Església malalta pel tancament i la comoditat d'afermar-se a les seves seguretats... Més que la por a equivocar-nos, espero que ens moqui la por a empresonar-nos en les estructures que ens donen una falsa contenció, en les normes que ens tornen jutges implacables, en els costums en què ens sentim tranquils, mentre a fora hi ha una multitud afamada i Jesús ens repeteix incansablement: *Doneu-los menjar vosaltres mateixos* (Mc 6,37)".¹⁵

Ser do i
ser missió
ens porta
avui a ser
comunitats
de compassió
transgressora

¹⁴ B.G.B., *Tiempo de crear*, p. 15.

¹⁵ Papa Francesc, *Evangelii gaudium*, n. 49.

Ser do i ser missió ens porta a constituir-nos en comunitats de compassió transgressora que defenen i procuren la dignitat de les persones, i en comunitats d'esperança capaces de sembrar vida nova per millorar el món.

Si volem seguir Jesús, si volem seure a la seva taula i compartir la vida i el compromís, el pa i el vi, tal com Jesús ens va ensenyar, no ens podem perdre en dreceres i senders que ens allunyïn de l'acció de veure i mirar la realitat des del treball per la justícia i la pau.

Algunes claus per ser comunitats d'esperança avui

Comunitat que escolta i acull

És una comunitat de persones, d'homes i dones, que viu atenta a la realitat que l'envolta i que, com Jesús, se sap aturar als pous i les fonts del camí per detectar la set de Déu que tenen els que hi passen. Aquests mateixos homes i dones experimenten la set de Déu en el seu dia a dia i busquen, de mil maneres, la forma de trobar-lo pels camins, en el silenci dels camps deshabitats o sota l'ombra dels arbres, en el soroll incessant de les grans ciutats o als barris de carrers estrets i plens de gent.

Una comunitat que acull viu en estat d'alerta per ensumar les situacions de ruptura dels drets humans i no es queda indiferent

Aquesta set de Déu els convida, els suscita i els posa en relació amb el que no entenen de si mateixos, amb allò que els desborda del dolor i el patiment dels altres. Així mateix, els converteix en comunitat d'arribada i d'acollida per rebre els qui també tenen set i donar-los aigua viva que saciarà i alleujarà el seu buit.

Una comunitat d'acollida és capaç d'acompanyar els processos i d'acollir els esdeveniments de la vida de les persones vulnerades en els seus drets. Viu en estat d'alerta per ensumar les situacions quotidianes de ruptura dels drets humans i no es queda indiferent. S'espolsa la pols de les seves rutines i es posa en marxa per rebre i per donar.

Comunitat que prega i celebra

Una comunitat d'esperança viu posant Jesús al centre del seu projecte de vida, de la seva missió. Jesús es constitueix com l'únic i absolut Senyor de la Vida, i els seus membres intenten fer passar les seves decisions, opcions i estil de vida pel sedàs dels valors evangèlics per reconstruir el bé comú, conscients que sols no ho podrien aconseguir.

Necessiten acompanyar-se, pregar junts, celebrar els èxits i les decepcions. Celebren junts els sagraments de la vida i s'animen els uns als altres per buscar la voluntat de Déu en la seva vida personal, en els seus projectes i tasques, en la missió que se senten cridats a portar a terme.

Són capaços d'aturar-se a mig camí per mirar de manera contemplativa la seva realitat i la del món, per escoltar-les i retornar respostes, no només inspirades en els seus coneixements, sinó en la saviesa que els suscita l'Esperit de Déu. Contrasten la seva acció i els efectes que té, avaluen el camí que han fet i el reorienten cada cop que calgui.

D'aquesta manera, la tasca no és un deure ni una càrrega. És una gràcia, un do, un regal. La capacitat de meravella i de gratuïtat per tot el que reben disposa les comunitats portadores d'esperança a ser un do continu, contagiant alegria, compartint el que són i el que tenen, obrint espais perquè hi entrin altres persones i es puguin teixir noves relacions i projectes.

Comunitat que comparteix vida i trobada

Una comunitat d'esperança és signe de vida per als altres. Hi brota contínuament la vida i es renova. Les persones que en formen part no només compar-

teixen tasques, projectes i feina, sinó que es comparteixen a si mateixes, posen la seva vida en joc, s'exposen als altres des del que són i es posen al seu servei, no per ser els primers ni per ostentar poder i admiració, sinó per servir amb humilitat i senzillesa.

Això els fa més comprensius i tolerants amb les debilitats dels altres, perquè són conscients de les seves. Són el germen de noves relacions de veïnatge en què es gesta un nou diàleg entre allò personal i allò comunitari.

En aquest gest de deixar fluir la vida i compartir-la, es produeix la trobada incondicional, sense judicis, sense etiquetes, rebaixant els temors i les alertes que sostenen les barreres interiors. Aquest aprenentatge de conviure des de la tolerància i el respecte envers els altres és un indicador de l'experiència de fraternitat.

Una comunitat d'esperança així pot sortir a trobar-ne d'altres que parlen llengües diferents, o és capaç de sortir a aquells llocs de dolor i frontera on hi ha Déu i als quals ens convida a quedar-nos.

Aquesta comunitat que és l'Església és una casa amb les portes sempre obertes, no només perquè tots hi puguin trobar acollida i respirar amor i esperança, sinó perquè puguem sortir a portar aquest amor i aquesta esperança al món.

Comunitat que anuncia i allibera

Una comunitat d'esperança està més ocupada i centrada a sembrar que a cultivar. Avui el món sembla que es vol fer insensible al misteri de la vida que brota en forma de miracles quotidians d'amor i d'entrega als altres. Aquesta mena

de miracles no ven. L'escepticisme i el pragmatisme han omplert tots els racons de les nostres formes humanes de vida i només importa el que produeix beneficis quantificables i tangibles.

L'anunci de la bona nova, l'anunci que Déu ens cuida sempre i ens estima, s'ha fet gairebé imperceptible fins i tot per als mateixos cristians, que també estem subjectes a l'eficiència i l'eficàcia dels nostres projectes.

Calen comunitats profètiques que desvelin les situacions d'injustícia i s'atreveixin a posar nom a tot el que provoca dolor i misèria

Calen comunitats obertes i tolerants que no es repleguin sobre si mateixes per buscar l'autocomplaença en la seva tasca, sinó amb compassió i paciència per comprendre els ritmes i les respostes dels altres, que no sempre coincidiran amb les nostres expectatives.

És urgent crear comunitats portadores de fe i esperança capaces de sembrar gestos i mirades que no jutgen ni condemnen, que fan sentir la gent ben tractada i cuidada. Calen comunitats profètiques que desvelin les situacions d'injustícia i s'atreveixin a posar nom a tot el que provoca dolor, misèria i manca de drets, per prendre partit, denunciar-ho i redreçar-ho.

Comunitat que sana i es fa càrrec

Per sanar i curar ferides alienes, primer cal aprendre a reconèixer i sanar les pròpies. Ser capaç de reconciliar-se amb les ferides que anem acumulant al llarg de la vida, els dolors i les decepcions, ens fa sentir vulnerables enfront de l'altre, però també ens situa davant l'oportunitat de trobar-nos amb la fragilitat dels altres, punt de partida per a la veritable trobada entre persones.

En aquesta clau, ser comunitat que sana ens aproxima als límits del nostre jo més autèntic, vulnerable i necessitat, capaç de reconciliar gestos i mirades i fer-se càrrec de la vida dels altres; d'aquesta manera estableix relacions de cura mútua i de sostenibilitat de la vida de forma horitzontal, obrint camins a la veritable fraternitat, deixant de banda actituds assistencials i de suficiència i donant valor a la cura com a essència d'allò humà.

Les comunitats d'esperança tenen el repte de promoure la cura mútua i la tendresa com un model de relació entre les persones que dilueix tota mena de fronteres. Han de procurar rebaixar la por a allò desconegut i reconduir els estereotips que alimenten el racisme, la xenofòbia i la discriminació.

Comunitat d'homes i dones que s'apassiona pel Regne de Déu

"La proposta és el Regne de Déu (cf. Lc 4,43); es tracta d'estimar Déu, que regna en el món. En la mesura que Ell aconsegueixi regnar entre nosaltres, la vida social serà àmbit de fraternitat, de justícia, de pau i de dignitat per a tots".¹⁶

---

¹⁶ Papa Francesc, EG n.180.

Les comunitats que són esperança per als altres entenen el treball per la justícia com una passió que va enredant la vida. No es tracta només de l'impuls apassionat que empeny a canviar el món, a transformar-lo des de la denúncia i la incidència política, del combat diari per conquerir el dret, la dignitat i les oportunitats per als pobres i exclosos de la societat. Va molt més enllà i implica el tot de cada persona. Tanmateix, el dolor i el patiment cansen i desgasten; la realitat del món decep i frustra les expectatives perquè els canvis triguen a arribar o no arriben mai.

Per això, és bàsic alimentar aquesta passió mantenint certa tensió sana entre el que vivim i el que somiem, sense acostumar-nos a les injustícies, mantenint un tarannà d'insatisfacció i inconformisme que ens fa estar en alerta i atents a les necessitats reals i quotidianes.

Ser capaços de percebre que la vida nova emergeix molt més del que creiem i, malgrat tot el que podem fer, ser capaços de reconèixer-ho com a llavors del Regne de Déu que sembren de novetat allò més insospitat, aviva la nostra passió i la nostra fe en el Senyor de la vida.

La passió pel Regne de Déu, pel treball per la justícia, ens converteix en homes i dones que somien el somni de Déu, que busquen estimar el món, la Creació, la humanitat, els més pobres i oblidats, malgrat que no poden canviar-ho tot ni transformar-ho. Però també ens converteix en persones molestes, profetes incòmodes que qüestionen el model de societat i les estructures amb el seu estil de vida, amb la denúncia de les injustícies, persones cridades a viure la santedat en aquest segle i "acceptar el camí de l'Evangelí, encara que comporti problemes".¹⁷

Enmig del dolor i de les incerteses del nostre món, de les injustícies escandaloses que s'acarnissen contra els més dèbils, i malgrat que vivim en un temps en què el desequilibri entre riquesa i pobresa genera l'abisme més gran de la història, el clam dels pobres i vulnerats és percebut per moltes persones arreu del món, persones amb una sensibilitat fina com la del bon samarità, que escolten i es mobilitzen.

S'organitzen en associacions, posen en marxa projectes socials, creen microempreses, habitatges dignes, organitzacions en defensa dels drets fonamentals, treballen en xarxa, aporten diners que beneficia persones de lluny i desconegudes, i també s'apropen als exclosos personalment, de tu a tu, establint noves relacions de dignitat i humanitat.

---

¹⁷ Cf. Papa Francesc, *Gaudete et exultate*, n. 90.

Centenars de milers de persones de tot el món, cristianes i no cristianes, creients i d'altres religions, persones que porten el germen de la solidaritat i de la fraternitat a les entranyes, estan decidint no passar de llarg i s'aturen al costat del pou o als afores dels pobles i ciutats per poder dedicar-se als maltractats, als pobres i als migrants de totes les fronteres i de tots els camins.

Avui, nosaltres, ara i aquí, estem cridats a millorar el món posant al servei de la justícia i de la caritat els nostres dons i talents, per respondre amb la nostra vida mateixa a la realitat que ens reclama, que no és altra que la dels homes i dones que pateixen, clamen i denuncien el seu dolor, i ens demanen que siguem part dels seus somnis d'esperança, que també són els nostres.

El teu compromís
millora el món

Segueix-nos al facebook.com/caritas.espanol i al [@_CARITAS](https://twitter.com/_CARITAS)

www.caritas.es

Caritas